چند پیشنهاد

اختراع هوگو کابره

■ این کتاب مربوط به زندگی پسربچه‌ای پاریسی به نام هوگو کابره است. هوگو در دوره نوجوانی پدرش را که بسیار به او علاقه داشته، در اثر آتش‌سوزی موزه‌ای که در آنجا کار می‌کرده، از دست می‌دهد. او بعد از این اتفاق مجبور می‌شود برای ادامه زندگی نزد عمویش برود. عموی هوگو مردی بدذات است و او را وادار می‌کند که درس نخواند و به کاری که خودش انجام می‌دهد، یعنی تنظیم ساعت‌های ایستگاه قطار، مشغول شود. هوگو برای ادامه زندگی مجبور به دزدی می‌شود چرا که عمویش خرج او را نمی‌دهد و در عوض به او یاد می‌دهد که چه‌طور این کار را بکند تا گرسنه نماند. قبل از اینکه هوگو، پدرش را از دست بدهد با هم مشغول تعمیر یک آدم‌آهنی بودند که تمام قطعات بدنش از قطعات ساعت‌های مختلف ساخته شده و بعد از آتش‌سوزی ساختمان موزه، هوگو آن آدم‌آهنی را پیدا می‌کند و طبق نقاشی‌هایی که پدرش در یک دفترچه کوچک از آن آدم‌آهنی و چگونگی اجزای بدنش کشیده، تصمیم می‌گیرد آن را تعمیر کند چرا که مطمئن است آدم‌آهنی که در حال نوشتن چیزی پشت میز نشسته و قلم به دست گرفته، حتما پیغامی از طرف پدرش برای او دارد. اختراع هوگو کابره، کتابی است نوشته برایان سلزنیک که رضی هیرمندی آن را به فارسی ترجمه کرده‌است.

روبی و تعطیلات تابستانی پر دردسر

■ داستان این کتاب در مورد روباه کوچکی است به نام روبی. روبی کوچولو به خاطر اینکه بتواند به مدرسه برود، مجبور است در تابستان کار کند. روبی برای پیدا کردن کار به همه جا سر می‌زند تا بالاخره می‌تواند در یک باغ‌وحش که مخصوص جوجه‌های پرندگان است کاری پیدا کند. اما همه ماجرا از صبح روزی شروع می‌شود که روبی می‌خواهد برای کار به باغ‌وحش برود؛ مادر روبی که تازه فهمیده او چه کاری پیدا کرده مانع رفتن او می‌شود و وقتی می‌خواهد جلوی بیرون رفتن او را بگیرد ناخواسته دمش را می‌کند! وقتی دم روبی کنده می‌شود او دیگر نمی‌تواند درست صحبت کند و همه جملاتش را سروته می‌گوید.

روباه کوچولو با مشکل جدیدی که پیدا کرده به باغ‌وحش می‌رود و به خاطر بی‌دم بودنش میان همه مشهور می‌شود. روبی کتابی است نوشته حدیث لزرغلامی.

ماجراهای آرمنته

■ آرمنته جن‌زده با آرد و روبالشی سفید و بادکنک، روح می‌سازد، جعبه ابزار روحی دارد، مدام در راهروهای مخفی خانه بالا و پایین می‌رود، رفقای عجیب‌تر از خودش دارد و جهانی جز جهان روح‌ها و خفاش‌ها و زره‌های سخن‌گو نمی‌شناسد. آرمنته با عمه تبی پیر و بدقلقش و عمو دراک شب‌کارش در خانه‌ای قدیمی و تسخیرشده زندگی می‌کند؛ خانه‌ای که هزار و یک راهرو و بالکن پیدا و پنهان دارد و انواع و اقسام موجودات عجیب را در خود جای داده است. انجی سیج، نویسنده مجموعه پنج جلدی داستان‌های آرمنته جن‌زده که خود از قضا در خانه‌ای شبیه خانه تسخیر شده آرمنته زندگی می‌کند، فارغ‌التحصیل گرافیک و تصویرگری است و مجموعه سپیتیموس هیپ را هم علاوه بر آرمنته جن‌زده، منتشر کرده است. این مجموعه پنج جلدی با نام‌های خانه تسخیر شده من، شمشیری در گروتو، قورباغه‌ربایی، توله دراکولا و ارواح پرستار همگی درباره شیطنت‌ها و ماجراجویی‌های آرمنته و دوستانش (واندا جادوگر و روح پسربچه‌ای به نام ادموند) است.

کلمنتین

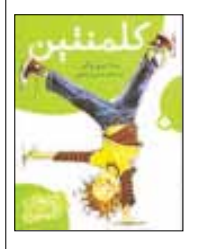

■ کلمنتین، دختر بازیگوش دبستانی، از دوستش دلخور می‌شود، با او آشتی می‌کند، استعدادش گل می‌کند، در مسابقه مدرسه شرکت می‌کند، گاهی حسودی برادرش را می‌کند، و هر روز هزار و یک اتفاق عجیب و غریب برایش می‌افتد. مجموعه کتاب‌های کلمنتین بارها از طرف خوانندگان و منتقدان تقدیر شده و جایزه گرفته است. کلمنتین، پرخواننده‌ترین رمان کودک و برگزیده روزنامه نیویورک تایمز بوده است. از طرف مجله کودک بهترین رمانِ سال شده و مجله «کتابخانه‌های مدارس» این کتاب را به عنوان بهترین کتاب سال انتخاب کرده است. نویسنده کتاب سارا پنی‌پاکر است و تصاویر کتاب را مارال فریزی کشیده است. نسرین وکیلی هم این مجموعه سه جلدی را با نام‌های کلمنتین، کلمنتینِ بااستعداد و نامه‌های کلمنتین ترجمه و نشر پنجره هم آن را چاپ کرده است.

پیشنهادهایی برای خواندن

بچه‌ها را فراموش نکنید!

گیسو فغفوری

عکس: رضا معطریان

فرزند و پدر و مادر روی چمن‌ها نشسته‌اند، یا روی صندلی در حال خوردن بستنی هستند، شاید یک اسباب بازی و کاتالوگ هم کنارشان باشد یا در صف خرید خوراکی باشند. این تصویر مرسومی است که در این چند سال با شنیدن نام نمایشگاه کتاب ناخودآگاه به یاد می‌آید. غرفه‌های خوش آب و رنگ و تزیین شده ناشران کودک و نوجوان در این سال‌ها یا در معرض بارش باران بهاری قرار گرفته‌اند یا در حصار نایلون‌ها نفس بازدیدکننده‌ها را گرفتند. شلوغی مکانی که به نام نمایشگاه کتاب هر ساله نام می‌گیرد، گم شدن و پیدا نشدن، عبور از پله‌های بی‌شمار و میله‌های تنگ و پس از آن رسیدن به کتاب است با تخفیفی که هدیه‌ای برای این همه تلاش است. در این مجال اندک قرار نیست به مصایب ناشران بزرگ و کوچک سخن گفته شود.

بچه‌ها را حذف نکنید!

هنوز هم خیلی‌ها با بچه‌هایشان می‌روند نمایشگاه. هنوز هم سالن کتاب‌های کودکانی هست و ناشران نتیجه چند سال کوشش نویسندگان و تصویرگران و دیگر دست‌اندرکاران کتاب‌های کودکان را آنجا عرضه می‌کنند. اگرچه مثل قدیم‌ها سالن بازی و سرگرمی در کار نیست. هنوز هم می‌توان در لابه‌لای غرفه‌ها گاهی نویسنده‌ای یا تصویرگری را دید که به دعوت ناشری به نمایشگاه آمده است تا با بچه‌ها درباره کتابش حرف بزند. گاهی ما که برای خرید در خیابان‌ها، بچه‌ها را به دنبال خود می‌کشانیم، نوبت به نمایشگاه که می‌رسد بچه‌ها را دست به سر می‌کنیم تا با خیال راحت به کارمان برسیم. نمایشگاه گردی برای بچه‌ها- حتی اگر هیچ کتابی برایشان نخرید- باز هم یک نوع تربیت فرهنگی است و اثرش را روی بچه‌ها می‌گذارد، نه اینکه فقط گشتن در نمایشگاه را بگوییم. چه خوب که هر از گاهی دست بچه‌هایمان را بگیریم و ببریم کتاب‌فروشی. حالا اگر وقت یا حال ندارید، که هر هفته یا ماه بچه‌هایتان را ببرید کتابفروشی، دست‌کم این سالی یک بار را از آنان دریغ نکنید!

لطفا بی‌خیال کتاب‌های آموزشی شوید

بسیاری از پدر و مادرها فکر و ذکرشان این است که برای بچه‌هایشان کتاب‌های کمک درسی و کمک آموزشی بگیرند و در نمایشگاه کتاب هم ول کن این ماجرا نیستند. توصیه ما این است که بی‌خیال کتاب‌های کمک آموزشی و درسی شوید و بگذارید که آنها کتاب‌هایی بخرند که لذت ببرند. با این حال اگر نمی‌توانید بی‌خیال کتاب‌های آموزشی بشوید، یک پیشنهاد ویژه داریم. امیدواریم که بتوانید غرفه انتشارات چیستا را پیدا کنید. در این غرفه شما مجموعه کتاب‌هایی را خواهید یافت با نام «فارسی آموز ادبی»، «ریاضی آموز ادبی» و «واژه‌نامه چیستانی». این نشر، ناشر کتاب‌هایی است از یکی از بهترین گروه‌های نویسنده و کارشناس ادبیات کودک ایران. شما می‌توانید به کتاب‌های آنان اعتماد کنید و با خیال راحت آن را انتخاب کنید!

کتاب‌های طنز

کتاب‌های طنز برای بچه‌ها بسیار جذابند اما این نوع کتاب‌ها کم است. با این حال آن قدر کم نیست که نتوانیم اینجا چیزی پیشنهاد بدهیم. ما دو ناشر خوب را پیشنهاد می‌کنیم که هر کدام کتاب‌های طنز برای گروه سنی کودکان و نوجوانان به صورت ترجمه و تالیف دارند. یکی از این ناشران «گل آقا» است که حتما می‌شناسیدشان. گل آقا امسال کتاب‌های تازه‌ای به نمایشگاه رسانده است برای مخاطبان کودک و نوجوان از جمله «شوخی‌های مدرسه‌ای» است که حسین ابراهیمی (الوند) آن را گردآوری کرده است. حسین ابراهیمی یکی از بهترین مترجمان کتاب‌های کودک و نوجوان بود و در این کتاب لطیفه‌های زیادی را با موضوع مدرسه گردآوری کرده است. مخاطبان این کتاب بچه‌های ابتدایی هستند اما به درد بزرگ‌ترها هم می‌خورد. کتاب دیگری که باید از آن یاد کنیم «گربه با کلاه» است، نوشته دکتر زیوس که رضی هیرمندی این کتاب را ترجمه کرده، ترجمه‌اش را در اختیار عمران صلاحی گذاشته و عمران صلاحی آن را به شعر در آورده است و بعد شعر عمران را پسرش یاشار تصویرگری کرده است. ناشر دیگری که به طور تخصصی در زمینه کتاب‌های طنز فعالیت می‌کند و آثار خوبی نیز تاکنون عرضه کرده، انتشارات «چرخ و فلک» است. در انتشارات چرخ و فلک شما می‌توانید برای کودکان و نوجوانانتان کتاب‌های طنز خوبی پیدا کنید. از جمله این کتاب‌ها مجموعه خواندنی «آقای گام» است و کتاب‌هایی از فرهاد حسن‌زاده.

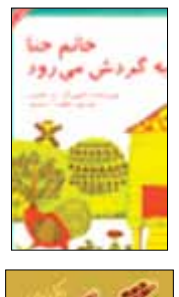

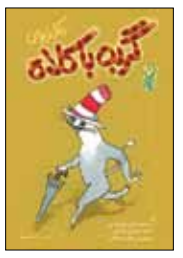

کتاب‌های خردسالان

انتشارات علمی -فرهنگی نامی است که به بنیاد فرانکلین می‌رسید، در سال‌هایی دورتر از اکنون که بزرگانی شناخته شده مدیریت آن را بر عهده داشتند، کتاب‌های موفقی منتشر کرده است. این سال‌های دور شاید تنها به ۴-۳ سال پیش برگردد و کمی آن طرف‌تر. در آن سال‌ها که مجموعه‌ای از بهترین نویسندگان کودک و نوجوان دور هم جمع شده بودند. کتاب‌های موفقی را تصویب کردند که هنوز هم منتشر می‌شود و در غرفه این ناشر دولتی پیدا می‌شود. یکی از اینها مجموعه کتابی است که نمی‌توان از خیر معرفی کردن آنها گذشت. این مجموعه کتاب ۱۰ تایی را طاهره آدینه‌پور زیر نظر مرتضی خسرونژاد، پژوهشگر ادبیات کودکان و نوجوان ترجمه کرده است اما اهمیت این کتاب‌ها در انتخاب آنهاست. «پیتر هانت» از برجسته‌ترین کارشناسان کتاب کودک در جهان است، به درخواست خسرونژاد بهترین کتاب‌های کلاسیک تصویری را انتخاب کرده است و این کتاب‌ها (۱۰ کتاب) ترجمه و منتشر شده است. مخاطب این کتاب‌ها بچه‌های پیش دبستانی و پایین‌تر است. برخی از این کتاب‌ها برای بچه‌های زیر پنج سال نیز بسیار مفید است. برای همین گروه سنی مجموعه کتابی با نام «خرس بزرگ و خرس کوچک» نیز توصیه می‌شود که از نویسنده‌ای به نام «مارتین وادل» است با ترجمه رضی هیرمندی و نشر افق آن را منتشر کرده است. برای این گروه سنی تا دل‌تان بخواهد کتاب آموزشی با شعر یافت می‌کنید اما من ترجیح می‌دهم کتاب‌هایی را معرفی کنم که بیش از آموزش‌های دم‌دستی به پرورش خلاقیت آنها کمک کند. وقتی خلاقیت بچه‌ها پرورش پیدا کند، آنها چیزهای به درد بخورشان را زودتر می‌آموزند. اگر شد سری به انتشارات «با فرزندان» هم بزنید، چیزهایی برای این گروه سنی خواهید یافت.

کتاب‌های هنر برای کودکان

کتاب‌های هنر برای کودکان، شاید از مهم‌ترین کتاب‌ها برای پرورش خلاقیت بچه‌های شما باشد. کتاب در این زمینه بسیار کم است و تنها یک ناشر به طور تخصصی و در سطحی خوب به این موضوع می‌پردازد. شما غرفه کتاب‌های خروس وابسته به نشر نظر را پیدا کنید. در این غرفه کتاب‌های هنری برای گروه‌های سنی گوناگون از زیر ۴-۳ سال تا نوجوان خواهید یافت. این ناشر چند مجموعه کتاب دارد. اگر کودک زیر ۴-۳ سال دارید، این ناشر مجموعه‌ای دارد که شکل‌ها، حیوانات و رنگ‌ها و اعداد را با استفاده از نقاشی‌های نقاشان برجسته جهان به خردسالان آموزش می‌دهد. هم چنین برای گروه‌های سنی بالاتر نیز مجموعه‌هایی در این غرفه خواهید یافت. اشتباه نشود در این مجموعه‌ها آموزش نقاشی یا مجسمه‌سازی یا... به بچه‌ها داده نمی‌شود، بلکه نگاه بچه‌ها به مسایل زیربنایی هنر و چگونگی برخورد آنان با هنر جلب می‌شود و این چیزی نیست که فقط به درد هنرمندان بخورد، بلکه هر کسی در زندگی‌اش به آن نیازمند است.

زندگینامه و تاریخ

راستش را بخواهید کتاب درست و درمانی که بخواهد تاریخ ایران را به طور ساده به بچه‌ها بگوید، کم است. تاریخ جهان هم همین طور. زندگینامه البته کم نیست، اما اگر بخواهید که یک دوره زندگینامه خوب ایرانی پیدا کنید، باز هم در می‌مانید و شاید کتاب‌های پراکنده‌ای در این زمینه به چشم بخورد، اما به طور یک جا و مجموعه‌ای نمی‌توان، مجموعه‌ای بی‌عیب و نقص را یافت. به هر حال اگر دوست دارید کودکان و نوجوانان‌تان تاریخ و زندگینامه بخوانند، پیشنهاد می‌کنم به دو - سه غرفه سر بزنند. انتشارات ققنوس سه مجموعه دارد که عبارتند از: «به دنبال...»، «تاریخ جهان» و «شخصیت‌های تاثیرگذار» که ترجمه هستند و همچنان که از نامشان پیداست در حوزه تاریخ و زندگینامه هستند. اگر دنبال تاریخ ایران هستید سری به نشر افق بزنید و سراغ مجموعه ۹ جلدی «داستان فکر ایرانی» را بگیرید. این مجموعه تاریخ علم و هنر و فرهنگ و دین و فلسفه در ایران را به زبان ساده برای نوجوانان توضیح داده است، از دوره باستان تا مشروطه.

داستان‌های ترجمه‌ای

بازار کتاب‌های ترجمه‌ای در ادبیات کودک و نوجوان بسیار داغ است و تقریبا می‌شود، گفت که بهترین کتاب‌های روز دنیا دارد به زبان فارسی ترجمه می‌شود، اما چند ناشر، در این زمینه فعال‌ترند و به کارشان بیشتر می‌توان اعتماد کرد. در ترجمه رمان‌های خارجی برای کودکان و نوجوانان حتما سری به غرفه‌های نشر چشمه، نشر افق، و انتشارات پیدایش بزنید. همچنین کتاب‌های کیمیا وابسته به نشر هرمس را نیز از یاد نبرید. انتشارات قطره نیز امسال حضور فعال‌تری در نمایشگاه دارد و کتاب‌های تازه‌ای برای نوجوانان و کودکان منتشر کرده است. جز کتاب‌های رمان، کتاب‌هایی نیز هستند که درباره یک شخصیت نوشته شده‌اند و برای کودکان و نوجوانان بسیار جذاب هستند. تاکنون چند مجموعه از این کتاب‌ها در ایران ترجمه و منتشر شده است. می‌توانید مجموعه «رامونا» و «جودی دمدمی» را از نشر افق تهیه کنید. مجموعه «تیکلا کوچولو» را می‌توانید از نشر هرمس بخواهید. مجموعه «مانولیتو» را از نشر آفرینگان تهیه کنید و مجموعه جونی بی‌جونز را از نشر ماهی بخواهید. مجموعه افسانه‌های ملل را هم که انتشارات پنجره منتشر کرده است، فراموش نکنید.

رمان‌های ایرانی

رمان ایرانی تعدادش معمولا چندان زیاد نیست، اما در میان ناشران بخش خصوصی بیش از همه انتشارات افق رمان ایرانی منتشر کرده است، اما در غرفه ناشرانی چون قدیانی، پیدایش، قطره، چشمه و... نیز می‌توان رمان ایرانی یافت.

نوبسنده‌هایی که سوسک می‌شوند

سیده ربابه میرغیاثی

بازدیدکنندگان از نمایشگاه کتاب دو دسته‌اند؛ دسته اول گروهی هستند که جلوی غرفه‌های اغذیه‌فروشی صف می‌کشند و سیب‌زمینی سرخ‌کرده، آب معدنی و ساندویچ‌های سرد و گرم می‌خرند و دسته دوم گروهی هستند که واقعا برای خریدن کتاب به نمایشگاه مراجعه می‌کنند. با فرض اینکه شما از آدم‌های دسته دوم هستید، پیشنهاد می‌کنم وقت بازدید از نمایشگاه کتاب سری هم به غرفه‌های انتشارات ترفند، نشانه و هرمس بزنید.

ترفند با یک رویای شرقی

توی فهرست کتاب‌های انتشارات ترفند توجه شما را جلب می‌کنم به یک رمان خواندنی با نام «رویای شرقی»، نوشته «پاول مار»، نویسنده آلمانی. عنوان اصلی کتاب «رویای لی‌پل» است که با اقتباس از آن فیلم سینمایی هم ساخته شده، یکی در سال ۱۹۹۱ و دیگری در سال ۲۰۰۹ میلادی. لی‌پل یعنی چی؟ یک اسم مستعار بدون معنای واقعی است برای شخصیت اصلی رمان، پسرکی رویاپرداز و دوست‌داشتنی که «فیلیپ ماتن‌هایم» نام دارد. قهرمان رمان «پاول مار» عاشق عکس‌ها و برچسب‌های رنگی، کمپوت میوه و کتاب‌های داستان است و مگر نه اینکه گفته‌اند عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها. ماجرای لی‌پل از روزی آغاز می‌شود که او سه کتاب مصور را در اتاق زیرشیروانی پیدا کرده و مجذوب فضاها و قهرمان‌های داستان‌های شرقی می‌شود، به‌خصوص خلیفه احمد. خیال‌پردازی‌های لی‌پل باعث می‌شود که شخصیت‌های داستانی این کتاب‌ها به خواب‌های شبانه او وارد شوند و با تکرار این رویای مدام، مرز واقعیت و خیال از بین می‌رود و... . در این کتاب، خواننده به‌قدر یک هفته با لی‌پل زندگی خواهد کرد. فصل‌های مختلف با نام روزهای هفته مشخص شده‌اند. در اولین یکشنبه، پدر و مادر لی‌پل به مسافرت می‌روند و خانم یاکوب به‌عنوان پرستار وارد داستان می‌شود تا مراقب لی‌پل باشد. زنی که به‌نظر لی‌پل به سردسته مخالفان خلیفه احمد شبیه است. طرح داستان با ورود هم‌شاگردی‌های جدید لی‌پل گسترش می‌یابد؛ خواهر و برادری به نام‌های ارسلان و حمیده که از ترکیه به آلمان آمده‌اند. در ادامه، وقتی لی‌پل خواندن مجموعه «داستان‌های هزار و یک‌شب» را آغاز می‌کند، شخصیت‌های این کتاب نیز به رویاهای شبانه او وارد می‌شوند؛ سندباد و شهرزاد و... سرآغازی برای ماجراهای عجیب و جالب. جدای از آقای مار، بسیاری از نویسندگان در سرتاسر جهان برای نوشتن داستان‌های‌شان از افسانه‌های هزار و یک‌شب الهام گرفته‌اند. مثلا «رفیق شامی»، نویسنده‌ای که مثل آقای مار ساکن آلمان است ولی اصالتا اهل دمشق.

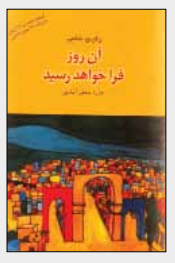

نشانه و آن روز فرا می‌رسد

«نشر نشانه» از آقای شامی دو کتاب منتشر کرده که نوجوانان از خواندن آنها لذت خواهند برد؛ یکی رمانی با نام «قصه‌گوی شب» و دیگری، مجموعه داستانی با عنوان «آن روز فرا خواهد رسید». به نظر می‌رسد راوی در هر دو کتاب یک نفر است؛ پسری نوجوان. با این حال، خواننده در «قصه‌گوی شب» به‌واسطه راوی سرگذشت پیرمردی قصه‌گو را دنبال می‌کند به نام عمو سلیم که درشکه‌چی است. آقای شامی این رمان را تحت‌تاثیر «هزار و یک‌شب» نوشته است و سلیم در «قصه‌گوی شب» نقش شهرزاد هزار و یک‌شب را بازی می‌کند. در واقع، خواننده در کتاب شامی نیز با داستان‌های عجیب و غریب و افسانه‌های خیالی و غیرواقعی روبه‌رو می‌شود که سلیم و دوستان او تعریف می‌کنند. ضمن اینکه به بهانه قصه‌گویی درباره اوضاع و احوال اقتصادی و اجتماعی و سیاسی سوریه و دمشق نیز صحبت می‌شود. «آن روز فرا خواهد رسید» هم مجموعه‌ای از سیزده داستان کوتاه است که از زبان همین پسر روایت می‌شود. موضوع داستان‌های شامی در این کتاب درباره مسایل مختلف زندگی است؛ روزمرگی، دوستی، بلوغ، عشق و ازدواج، کسب و کار، مدرسه و....

کلونک می‌آید

پیشنهاد بعدی کتابی است با یک فضای متفاوت که ماجرای آن در یکی از شهرهای مغرب‌زمین اتفاق می‌افتد. این کتاب «کلونک و سوسک خیس» نام دارد، نوشته «فرانسوآ گراول»، نویسنده فرانسوی. «کلونک و سوسک خیس» رمانی کوتاه با تم پلیسی، ماجرایی است. خواننده در این داستان با دو دوست آشنا می‌شود به نام‌های کلونک و فرد. ماجرای رمان آقای گراول از روزی شروع می‌شود که کلونک سراسیمه پیش فرد می‌آید و پای او را به ماجراهایی تازه باز می‌کند. کلونک از دوستاش می‌خواهد که برای مدتی همسر او، یعنی کارین را تعقیب کند. برای اینکه کلونک به تازگی متوجه رفتارهای مشکوک کارین شده و می‌ترسد که دوباره سر و کله عاشق سابق کارین پیدا شده باشد. فرد از سر رفاقت، در نقش کارآگاه به یک جریان تعقیب و گریز وارد می‌شود که پر از انتظارهای طولانی و نشانه‌های نامفهوم است. زبان ساده و روان و استفاده از طنز در دیالوگ‌ها یکی از مهم‌ترین مزیت‌های این کتاب است. نویسنده به‌خوبی توانسته است با ایجاد ابهام در داستان خواننده را برای پیگیری ماجرا علاقه‌مند سازد. به‌علاوه اینکه، چهار شخصیت عجیب و غریب آقای گراول به‌یادماندنی هستند؛ کلونک و کارین زن و شوهری که می‌توانند امواج مغزی همدیگر را کنترل کنند و فرد و آگات که یکی نویسنده است و دیگری، با اینکه جثه درشتی ندارد اما متخصص سرکوب خطرناک‌ترین جنایتکاران است. با اینکه «کلونک و سوسک خیس» با شک شروع می‌شود و با ابهام پیش می‌رود اما داستانی است درباره عشق و اطمینان خاطر که از زبان آدم‌بزرگ‌های غیرعادی روایت می‌شود.

آدم‌بزرگ‌هایی که خرس‌های عروسکی و قطارهای برقی را جدی می‌گیرند و هنوز می‌توانند از چشم کودک درون‌شان به زندگی نگاه کنند.

نگاه

یک کتاب شصت حکایت

نگاهی به کتاب حکایت‌های فلسفی

میترا صادقی

■ افسانه‌ها و حکایت‌های قدیمی همواره بخش عمده‌ای از خواندنی‌های جذاب برای کودکان و نوجوانان به حساب می‌آیند. طعم و مزه قصه‌های کوتاه و حکایت‌های جذابی که در سال‌های شکل‌گیری شخصیت کودک خوانده می‌شود، گاه چنان تاثیرگذار است که تا سال‌ها بعد و سنین بزرگسالی سایه آن را روی رفتار افراد می‌توان دید.

افسانه‌های عامیانه از زمان‌های بسیار قدیم میان مردم و اقوام مختلف نقل شده‌اند. این قصه‌ها در طول زمان سفر کرده‌اند، به کمک نقالان و فروشندگان دوره‌گرد و همراه کاروانیان از دیاری به دیار دیگر رفته‌اند. در اثر همین مسافرت در زمان و مکان از صورت اولی خویش در آمده‌اند و در هر زمان و محلی مطابق احتیاج‌های روانی و اجتماعی مردم تغییر شکل یافته‌اند. افسانه‌های عامیانه یک قوم نمایشگر عقاید و آداب و رسوم آن قوم، مبین احساسات و دید مردم آن نسبت به مسایل زندگی است.

-در بیشتر افسانه‌های ملل خصایل عالی انسانی از قبیل فروتنی، جوانمردی، سخاوت و... مورد ستایش قرار می‌گیرد.

در سال‌های نخستینی که فرد رفته‌رفته با دنیای پیرامونش آشنا می‌شود خواندن حکایت‌های اخلاقی و افسانه‌ها، آرمانشهری را در ذهن کودک می‌سازد که در آن هر کار خوب پاداشی دارد و بی‌عدالتی محکوم به فناست. از سال ۱۶۹۷ که داستان‌های ساده‌ای مخصوص کودکان در فرانسه منتشر شد. یکی از معروف‌ترین نویسندگان این داستان‌ها «پرولت» به جمع‌آوری داستان‌هایی که بین مردم رواج داشت، همت گماشت. اما در قرن هجدهم و بعد از آن گام‌های مهم و موثری در این‌باره برداشته شد و تحولات و تغییرات بنیادی در این زمینه به وجود آمد. پژوهش بزرگ «برادران گریم» در جمع‌آوری قصه‌های عامیانه «قصه‌های عامیانه آلمان» که در دو مجلد در سال‌های ۱۸۱۴-۱۸۱۲ منتشر می‌شود، فصل تازه‌ای در نگارش این‌گونه داستانی برای کودکان و نوجوانان بود. هم‌اکنون نیز سالانه شاهد چاپ و نشر افسانه‌ها، حکایت‌ها و قصه‌های عامیانه‌ای هستیم که از فرهنگ‌ها و ملل مختلف سینه به سینه نقل شده‌اند تا به دست ما رسیده‌اند. یکی از این مجموعه‌های ارزشمند کتاب حکایت‌های فلسفی نوشته میشل پیکمال با ترجمه مهدی ضرغالمیان است که به همت نشر آفرینگان منتشر شده است. حکایت‌های فلسفی شامل ۶۰ حکایت و داستان کوتاه از شرق و غرب عالم است. نویسنده این کتاب کوشیده تا با کمک این حکایت‌ها خواننده خود را با اندیشه‌ها و پرسش‌های فلسفی آشنا سازد. کتاب حاضر از دو بخش تشکیل شده. بخش نخست شامل حکایت‌هایی جذاب، کوتاه و خواندنی است که برای مخاطب نوجوان و جوان مهیا شده است. در بخش دوم که در پایان هر حکایت آمده قسمتی به نام «در محضر فیلسوف» وجود دارد که این بخش در حقیقت میدانگاهی برای طرح اندیشه‌های فلسفی است که حاوی پرسش‌هایی است.

حکایت‌های این کتاب در مرحله نخست ماده‌ای خواندنی است که برای خواننده جذاب و دوست داشتنی است اما چیزی که بر ارزش این کار افزوده بخش دوم این کتاب است. در واقع خواننده بعد از خواندن یک حکایت کوتاه آن را رها نمی‌کند و به سراغ حکایت بعدی می‌رود. «در محضر فیلسوف» فرصتی است برای خواننده که بسته به شرایط سنی خود به تنهایی یا به همراه یک بزرگسال درباره مساله طرح شده به بحث بپردازد. شرح و تفسیر حکایت‌ها همیشه نتیجه‌ای اخلاقی ندارد، بلکه غالبا حاوی طنز و مزاح است و سوال‌های مطرح شده تلاش دارد ذهن مخاطب را به نکاتی دورتر و عمیق‌تر ببرد و به این ترتیب گفت‌وگو میان بچه‌ها و بزرگ‌ترها را تسهیل کند.

این کتاب تاکنون به بیش از ۱۰ زبان زنده دنیا ترجمه شده و در را به سوی اندیشیدن گشوده است.

تازه‌ها

حرف‌های گریه‌دار

■ مجموعه شعر «حرف‌های گریه‌دار» فاضل ترکمن که به تازگی منتشر شده، همراه با سه کتاب دیگر این شاعر و طنزپرداز در نمایشگاه کتاب تهران ارایه می‌شود. این کتاب شامل مجموعه شعرهای جدی این نویسنده است که با طرح‌های یاشار صلاحی برای گروه سنی نوجوانان منتشر شده است. قالب شعرهای این مجموعه چهارپاره و نیمایی است و شامل ۱۰ شعر می‌شود که مضمونی تلخ دارند. «حرف‌های گریه‌دار» دومین کتاب و اولین مجموعه شعر این نویسنده است و وزارت ارشاد تشخیص داده که کتاب برای گروه سنی «د» مناسب است اما فاضل ترکمن معتقد است: «این شعرها برای همه گروه‌های سنی مناسب است!» کتاب پنج هزار جلد تیراژ دارد. از این نویسنده همچنین چاپ دوم مجموعه داستانک‌های طنز با عنوان «افسانه‌های دوهزار و چندمی» در نشر هزاره ققنوس منتشر می‌شود. همچنین مجموعه داستان‌های نوجوانان با عنوان «ما مترسک نیستیم» با طرح‌های لیدا معتمد از دیگر آثار این نویسنده است. این مجموعه هشت داستان را شامل می‌شود که در ابتدا عنوان دیگری داشت و با اصلاحیه خوردن یک داستان عنوان کتاب تغییر کرد.